

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-55 /1746

21/4/2010

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çevre ve Orman Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 1/3/2010 tarihinde kararlaştırılan "Sulama Birlikleri Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Peki Komisyon	- Çevre - Plan ve Bütçe - İçişleri			
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köy İşleri			
Tarih:	12 Mayıs 2010	F. No:	1/873	
Md.Y.	Müdür	D.Bşk.	S. Sek.	Gen. Sek.
				
BAŞKAN				

GENEL GEREKÇE

Yerüstü ve yeraltı sularının zararlarını önlemek ve bunlardan çeşitli yönlerden faydalanmak amacıyla Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) kurulmuş ve bu Genel Müdürlüğe verilen görevler arasında; sulama tesislerini kurmak, sulama sahalarında mevcut parsellerin tamamını veya bir kısmını gösteren harita ve plânlamaları yapmak veya yaptırmak ve icabı halinde kadastrounu yaptırmak görevleri yer almıştır. Anılan görevler ve diğer görevleriyle ilgili olarak kurulan tesislerin işlemelerini sağlamak amacıyla bunları gerçek ya da tüzelkişilere devretme yetkisi de 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunla DSİ'ye verilmiştir.

Ülkemizin tabii servetlerinden olup kamunun istifadesine sunulan yeraltı ve yerüstü sularından (umumi sular) sulamada istifade edilmesi amacıyla Devletin üstlendiği bir kamu hizmeti olarak sulama tesislerinin kurulması ve işletilmesi, 6200 sayılı Kanun uyarınca Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Anayasanın "Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi" başlıklı 168 inci maddesinde; "Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir." hükmü yer almaktadır.

6200 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre, DSİ tarafından gerçekleştirilen kamuya ait sular üzerindeki tasarruf sonucu oluşturulan sulama tesisleri gerçek ya da tüzelkişilere devredilebilmektedir.

Ancak Anayasanın 168 inci maddesine uygun olarak 6200 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde, tarımsal sulama hizmetinin işletilmesinin devrine dair Kanunun açık izni bulunmasına rağmen, anılan maddede devredilecek tesislerde gerçek veya tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim ve müeyyideler belirtilmemiştir.

Diğer taraftan Devletin esas görevlerinden birisi de ülkenin çeşitli sektörlerine altyapı tesislerini yapmak veya yaptırmaktır. Tesislerin işletmesini Devletin yüklenmesi hem daha pahalıdır hem de hizmette istenen sürati yeterince sağlayamamaktadır. Özellikle tarım, enerji ve hizmet sektörlerinde bu durum kendini bütün dünyada hissettirmiş ve özelleştirme temayülü gerek teori gerekse pratikte önemli aşamalar kaydetmiştir. Bu rasyonel düşüncenin Cumhuriyet dönemindeki ilk tezahürlerinden birisi 6200 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde yer alan ve gerçekleştirilecek tarım ve enerji amaçlı tesislerin işletmelerinin amacına uygun şekilde gerçek veya tüzelkişilere devrini öngören hükümdür. Yerinden yönetimi sağlayabilmek amacıyla bu hüküm önemli ölçüde hayata geçirilerek hizmetlerin yürütülmesine çiftçi katılımı sağlanmış ve özellikle 1993 yılından bu yana sulama amaçlı tesislerin mahallindeki kullanıcıların kurdukları örgütlere devrinde büyük bir artış meydana gelmiştir.

31/12/1993 tarihine kadar devredilen tesisler yaklaşık 70.000 hektar iken 31/12/2009 tarihi itibarıyla DSİ'nin işletmeye açtığı sulama tesislerinden işletme ve bakım hizmetleri

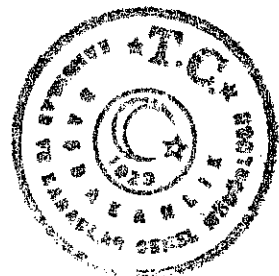
devredilmiş olanların miktarı 2.135.000 hektara ulaşmış ve bu hizmete ilişkin Devlet giderlerinde de devredilen tesisler bazında çok önemli tasarruflar sağlanmıştır.

Tesislerin devredilmesi yalnız bu yararla da sınırlı olmamakta, kilometrelerce mesafeye döşenen değerli fakat korumasız su yapıları, kanallar ve diğer kritik tesisler devirden sonra kullanıcılar tarafından sahiplenilmekte ve her türlü tahribattan korunmaktadır.

Bütün bu nedenlerden dolayı yukarıda belirtilen devir işlemleri bugüne kadar köy gibi hükmi şahıslara, kooperatiflere ve büyük çoğunlukla da 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununa göre kurulan birliklere devredilmiştir.

Ancak uygulamada, bahsekonu birliklerin belediye ve köy tüzelkişiliklerinin katılımı ile kurulması ve anılan Kanunda görev ve yetkileri konusunda belediye meclisi, başkanı ve encümeni yetkilerine atıfta bulunan hükümler bulunması nedeniyle, büyük ölçüde genel ve yerel idarelerin tabi olduğu, ancak sulama işletmeciliğinin tabiatı ve ekonomik işleyişiyle, doğal kaynak olan su üzerindeki tasarruf açısından denetlemenin yapılabilmesiyle bağdaşmayan kanunî düzenlemeler bu birliklerin işlemlerinde ve denetiminde sıkıntılar yaratmış, bu konuda kanunî bir düzenleme ihtiyacını gündeme getirmiştir.

Bu itibarla, sulama işletmelerini devralacak birliklerin uyması gereken şartlar ve Devlet tarafından yapılacak gözetim, denetim ve uygulanacak müeyyidelere Kanunda yer verilerek gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun amacı ve kapsamı belirtilmektedir.

Umumi sulardan faydalanmak üzere inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerinin amaçlarına uygun şekilde kullanılması, işletilmesi, bakımı, onarımı ve yönetimi sorumluluğunu üstlenmek ve tesisleri geliştirmek amacıyla yeni projeler yapmak, yaptırmak veya tesisi yenilemekle görevli sulama birliklerinin kurulması öngörülmektedir.

Bilindiği üzere Devletin esas görevi, ülkenin çeşitli sektörlerine altyapı tesislerini sağlamak olup, sosyo-ekonomik bu nevi tesislerin işletilmesini Devletin yüklenmesi halinde hem pahalı olduğu hem de hizmette istenen sürat ve verimliliğin yeterince sağlanamadığı görülmektedir. Oysa tesislerin, istifade edenler tarafından işletilmesi durumunda daha koruyucu ve özenli kullanıldıkları gözlenmektedir.

Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan bu nitelikteki tesislerin, bu tesislerden istifade eden kişiler tarafından işletilmesi amaçlanmış olup tesislerin Anayasanın 168 inci maddesinde yer alan; "Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir." hükmü doğrultusunda demokratik katılımcılığı sağlayan yerel sivil toplum örgütü olarak ve mahalli idareler sınırları ile bağlı olmayan sulama birlikleri adı altında kurulacak birliklere devri öngörülmüştür.

Bu birliklerin yaptığı işlerin kamu hizmeti niteliği taşıması nedeniyle birliklerin kamu tüzel kişiliğini haiz olması hüküm altına alınmıştır.

MADDE 2- Madde ile, Kanunda yer alan önemli kavramların tanımları yapılmıştır.

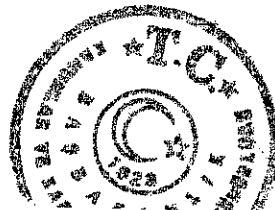
MADDE 3- Madde ile, birliklerin görev alanı ve çalışma konuları belirlenmiştir. Devredilen tesislerin hizmet alanı, birliklerin görev alanı olarak belirlenmiş olup bir görev alanı içinde aynı amaçla birden fazla birlik kurulması önlenmiştir.

Birliğin, devraldığı tesisin işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğu ile ilgili çalışmaları yürütürken hizmetlerde kalite ve standardın düşmemesi için çerçeve ana statüde ve devir sözleşmesinde yer alan esaslara uygun olarak faaliyet yürütmesi öngörülmüştür.

MADDE 4- Madde ile, tüzelkişilik kazanma, birlik meclisinin oluşumu ve görevleri düzenlenmiştir.

Birliğin, en az beş kurucu üyesi olacağı ve ana statünün kurucular kurulu tarafından imzalanmasından sonra hangi aşamada tüzelkişilik kazanacağı düzenlenmiştir.

Yine aynı maddede, birliğin hizmetinin mahalli müşterek ihtiyaç niteliğinde olduğu, çalışma konuları ve devir sözleşmesinde belirtilen esaslar çerçevesinde, DSI'nin sahip olduğu görev ve yetkilere sahip olduğu belirtilmektedir.

Birliğin üye kaydı ve birlik meclisinin teşekkülüne ait işlemlerin, kuruculardan meydana gelen kurucular kurulu tarafından yürütüleceği, kurucular kurulunun birlik görev alanı içindeki su kullanıcılarının üye kaydını yapacağı, ilk seçimlerin yapılabilmesi için birliğin hizmet alanı içindeki en az onsekiz su kullanıcısının birliğe üyelik kaydının yapılmış olması gerektiği gibi hususlar belirtilmektedir. İlk birlik meclisi seçimlerinin yapılabilmesi için en az onsekiz su kullanıcısının üyeliğinin sağlanmış olması şartı, birliklere kuruluş aşamasında fazla sayıda üye kaydı yapılması mecburiyeti ile birlik tüzelkişiliğinin varlığını sürdürmesini zorlaştırmamak için getirilmiştir. Anılan işlemlerin bir yıl içinde tamamlanamaması durumunda tüzelkişiliğin sona erdirilmesi amacıyla kurucular kurulu tarafından Bakanlığa başvurulması gerekmektedir.

Birliğin kuruluş aşamasındaki harcamaları için tek kaynak olan katılım payının asgari miktarı belirlenerek hem ülke genelinde yeknesaklık sağlanması hem de aşırı düşük katılım paylarının birliklere olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi hedeflenmiştir.

Kurucular kurulunun çalışma usul ve esasları ile maddede hüküm altına alınan diğer hususların birlik ana statüsünde belirtileceği öngörülmektedir.

Birliğe üyelik için birlik görev alanı içinde su kullanıcısı olmak yeterli görülmekte, üyelerin hak ve yükümlülükleri düzenlenmektedir.

Birlik üyeliğinden çıkarılma şartları düzenlenmiştir. Su kullanıcısı olma vasfını kaybedenlerin birlik üyeliğinden çıkarılması ile diğer sebeplerle birlik üyeliğinden çıkarılma usulü ayrı ayrı düzenlenmiş, her iki durumda alınan kararlar için itiraz yolu düzenlenmiştir.

MADDE 5- Madde ile, birliğin organları düzenlenmiştir.

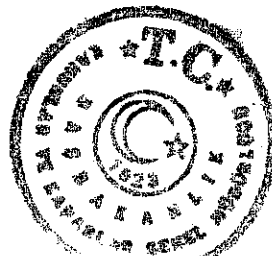
Birliğin en üst yönetim organı birlik meclisi olup yönetim kurulu, denetim kurulu ve başkanlık diğer organlar olarak sayılmıştır.

MADDE 6- Madde ile, birlik meclisine üyelik şartları, seçilme esasları, birlik meclisinin görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

Birlik meclisi üyelerinin, su kullanıcılarından kamu hizmetinden kısıtlı olmama, hüküm giymemiş ve onsekiz yaşını tamamlamış olmak ve birlik görev alanı içinde mülk sahibi olmak ya da araziyi fiilen kullanmak üzere en az beş yıl süre için kiralamış olmak şartlarını taşıyanlar arasından seçileceği ayrıca, mülk sahibinin taşınmazını beş yıldan daha uzun süreli kiraya vermesi durumunda, mülk sahibi ile kiracının aynı anda birlik meclisine üye olamayacakları düzenlenmiştir.

Birlik meclisinin, birliğe üye su kullanıcıları arasından seçilen, birlik ana statüsünde belirtilen sayıda üyeden oluşması öngörülmüştür.

Birlik görev alanı içindeki yerleşim birimlerinin her birinin en az iki üye ile birlik meclisinde temsil edilebilmesi, geri kalan birlik meclisi üyeliklerinin sulama alanı büyüklüklerine bağlı olarak yerleşim birimlerine göre paylaştırılması birlik meclisinin en uygun kompozisyonla oluşumunu sağlayacaktır.

Birlik meclisi üyelerinin yerleşim birimlerine göre dağılımının yapılmasında tapu kayıtları ile DSİ bölge müdürlüğü kayıtlarının gözönüne alınması, bu kayıtlar arasında farklılık olması durumunda DSİ bölge müdürlüğü kayıtlarının esas olması, sulama alanındaki arazilerin tapu kayıtları ile söz konusu araziye kiralamak suretiyle bir başka kişinin su kullanıcısı olması durumunda gerçek su kullanıcısının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Birlik meclisi üyelerinin dört yıllığına seçilmesi, birlik meclisinde hizmet edip üretilen hizmetin su kullanıcılarının takdirine sunulması için yeterli süre olarak değerlendirilmiştir. Adaylık için en az bir yıldır su kullanıcısı olma şartı aranarak seçimlerden kısa süre önce arazi satışı ya da kiralaması gibi yöntemlerle birlik meclisi üyeliğine gerçek su kullanıcılarının dışındakilerin aday olmaları önlenmektedir.

Birlik meclisi üyeliği seçimlerinin birlik merkezinin bulunduğu yer seçim kurulu tarafından yapılması düzenlenmiştir.

Seçim usulünün belirtilip, ayrıntılarının çerçeve ana statüye bırakılması sağlıklı bir seçim yapılması için yeterli olacaktır.

Birlik meclisinin yılda iki defa toplanacağı, toplantı nisabı, olağanüstü toplantıya davet ve karar nisapları belirtilerek, birlik meclisinin toplantı ve çalışma usul ve esaslarının ana statüde yer alması hükme bağlanmıştır.

MADDE 7- Madde ile, yönetim kurulunun seçilme esasları ile görevleri ve yetkileri düzenlenmiştir.

Yönetim kurulu üyelerinin görev sürelerinin iki yıl olduğu belirtilmiştir. Yönetim kurulunun görev süresinin iki yıl olarak belirlenmesinin amacı, daha fazla birlik meclisi üyesinin birliğin icra organı olan yönetim kurulunda görev alarak sorumluluğu paylaşmasını sağlamaktır.

Yönetim kurulunun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanacağı ve katılanların salt çoğunluğu ile karar vereceği düzenlenmiş, gündemin belirlenmesine ve çalışma usul ve esaslarına ilişkin hususların birlik ana statüsünde yer alacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 8- Madde ile, denetim kurulu asıl ve yedek üyelerinin birlik meclisi içinden olabileceği gibi, birlik meclisi üyesi olmayan, birlik üyesi su kullanıcıları arasından da seçilebileceği hükme bağlanmış, denetim kurulunun görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

MADDE 9- Madde ile, başkanın birlik meclisi üyeleri arasından seçileceği ve görev süresinin dört yıl olduğu hükme bağlanmıştır.

Madde ile ayrıca, başkanın görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde belirlenmiştir. Başkanın herhangi bir sebeple görevinin başında bulunmadığı durumlarda, başkan tarafından, yönetim kurulu veya birlik meclisi üyeleri arasından seçilen başkanvekilinin başkanın görev ve yetkilerini kullanacağı hususu düzenlenmiştir.

MADDE 10- Madde ile, birlik bütçesinin denk bütçe olması esassından hareketle hazırlanma şekli ve yürürlüğe girmesi; devralınan tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetimi ile ilgili gelir ve giderlerin kâra konu olamayacağı düzenlenmiştir. Birliğin borç stokunun DSİ'nin izni alınmak suretiyle yapılacak büyük çaplı yenilemeler hariç, en son

kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamını aşamayacağı hüküm altına alınmıştır.

MADDE 11- Madde ile, birliğin gelirleri ve giderleri sayılmıştır.

MADDE 12- Madde ile, birlik hizmetlerinden faydalanılmasına fırsat vermek için, belirlenen kurallara uymayanlara tatbik edilecek cezalar belirtilmiştir.

MADDE 13- Madde ile, birlik alacaklarının hangi usule göre tahsil edileceği düzenlenmiştir. Birliklerin gelirlerinin tahsiline ilişkin usul ve esasların ana statüde düzenleneceği belirtilerek birlik alacaklarının borçlu birlik üyesine 5488 sayılı Tarım Kanunu hükümleri dahilinde yapılacak tarımsal desteklemelerden kesilmesinin birlik tarafından talep edilebileceği gibi bu yola hiç başvurulmaksızın alacakların tahsili için 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre de işlem yapılabileceği, bu iki usul arasında öncelik sonralık bulunmadığı, birliğe bu iki usulden alacağına en çabuk hangisi ile ulaşabilecek ise bu usulü kullanması hususunda seçenek sunulması amaçlanmıştır.

Madde ile ayrıca, birliğin alacaklarının zamanında tahsil edilebilmesi, varlığını sürdürebilmesi için zaruri olduğundan tahsilat oranını en üst düzeyde tutabilmek amacıyla tahsilatla ilgili işlemlerin zamanında ve tam olarak yapılması hususunda başkan ve yönetim kurulu üyelerinin gerekli tedbirleri almak hususunda müştereken ve müteselsilen sorumlu olması öngörülmüştür.

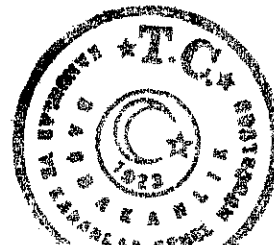
MADDE 14- Madde ile, birliklerde istihdam edilecek personele ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Birliklerin çalışma alanlarına uygun idarî, teknik ve yardımcı teknik personelin 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre çalıştırılacağı, sulama işletmeciliğinin gerektirdiği amaca uygun eğitimin verildiği fakülte ve yüksekokullardan mezun olan teknik personelin istihdam edileceği belirtilmektedir.

Birliklerin olabildiğince özerk olması sağlanmaya çalışılmıştır. Bu özerklik tabii olarak, çalıştırılacak personel ile ilgili politikalara da yansiyacaktır. Ancak, birliğin hizmetlerinde görev alacak her tür ve nitelikteki personelin yanı sıra, özellikle malî ve teknik konularda mutlaka bu işlerin gerektirdiği eğitimi almış üniversite mezunlarının da istihdam edilmesi gerekmektedir. Bu şart hem hizmetlerde kaliteyi ve sürati artırmak hem de tekrar elde edilmesi mümkün olmayan toprak ve su kaynaklarının doğru kullanılmasını sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Birliğin en üst yöneticisinin görevine son verilebilmesi için DSİ bölge müdürünün uygun görüşünün alınması şartı getirilerek keyfi uygulamaların bertaraf edilmesi hedeflenmiştir.

MADDE 15- Madde ile, DSİ tarafından 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yapı-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun uyarınca yapılacak sulama tesisleri için birliklere, müstakilen veya DSİ ile birlikte müştereken sözleşme imzalamaya yetkisi verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 16- Madde ile, birliklerin siyasetle uğraşamayacakları, siyasi partilere her ne suretle olursa olsun yardım yapamayacakları ve bunlardan yardım kabul edemeyecekleri belirtilmiştir.

MADDE 17- Madde ile, birlik meclisi toplantılarına tesislerin amacına uygun olarak işletilmesi, bakımı, onarımı, kullanımı, yönetimi ve su kullanıcının menfaatinin temini amacıyla teklif ve tavsiyede bulunma ve teknik denetleme yetkisini haiz gözlemcilerin katılacağı düzenlenmiş, ancak bunların oy kullanamayacakları belirtilerek bunlar tarafından hazırlanan rapor ve önerilerin de birlik meclisi toplantılarının gündemine alınması öngörülmüştür.

Gözlemcilerin birlik faaliyetleri ve birlik meclisi toplantılarında görüşülen konulara ait raporunun onbeş gün içinde denetim yetkisi olan kuruma ve başkanlığa iletilmesinin amacı ise tedbirlerin gecikmeden alınmasını sağlamak ve ilgili üst makamları bilgilendirmektir.

Tesislerin iyi korunabilmesi ve ekonomik ömürlerinin mümkün olduğu kadar uzun tutulabilmesi için iyi bir koruma ve işletme düzeni gerekmektedir. Bunu sağlayabilmenin ön şartı da her aşamada uzman kuruluşların düzenli ve detaylı izleme, değerlendirme, kontrol ve koordinasyon çalışmalarıdır. Madde ile, bu amaç gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

MADDE 18- Madde ile, birliklerin idarî ve malî denetimlerinin valiler tarafından yapılacağı ya da yaptırılacağı düzenlenmiş, birliklerin DSI'nin bağlı olduğu Bakanlığın idarî ve teknik denetimine tabi olacakları hükmü getirilmiş, ayrıca Sayıştay tarafından doğrudan denetim yapılabilmesi de kabul edilmiştir. Birliklerin hesaplarını sermaye piyasasında faaliyet gösteren bağımsız denetim kuruluşlarına da denetlettirebilmelerine imkan sağlanmıştır. Birliklerin son onbeş yıllık faaliyetleri süresince denetim hususunda yaşanan problemler gözönünde bulundurularak çok yönlü denetim mekanizması oluşturulmuştur.

Birliklerin devraldığı sulama tesisleri ile bunların bütünleyici parçalarının Devlet malı olduğu vurgulanarak, zarar verenlere Devlet malına zarar vermeyle ilgili ceza hükümlerinin tatbik olunacağı belirtilmiş, böylece arazide yer alan ve her türlü müdahaleye açık olan sulama tesislerinin korunması hedeflenmiştir. Birlikler, sulama tesislerinin işletme, bakım, onarım ve yönetimi sorumluluğunu devralmakta olup tesislerin mülkiyeti kamuya aittir.

MADDE 19- Birliğe üye olmayanların, sulama tesisinden faydalanma haklarının engellenmesi söz konusu olamaz. Bu nedenle madde ile, birliğe üye olmayanların birlik hizmetlerinden faydalanabilmesi güvence altına alınmış, bununla birlikte bu kişilerin birlik hizmetlerinden faydalanabilmesi için üye olanlara göre malî mükellefiyetlerinde birlik meclisi kararıyla artış yapılabilmesi de düzenlenerek birliğe üyelik teşvik edilmiştir.

MADDE 20- Madde ile; birliklerin, amacına ulaşamayacağının ya da birlik meclisinin 6 ncı maddede belirtilen sayıda toplantı yapmadığının tespiti halinde Bakan onayı ile veya birlik meclisinin üye tam sayısının salt çoğunluğu ile feshedilebileceği, birliğin tasfiyesinin yönetim kurulunca yürütüleceği, tasfiye usul ve esaslarının çerçeve ana statüde düzenleneceği öngörülmüştür.

MADDE 21- Madde ile, birliklerin 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi olmayacakları düzenlenmiş ve 5355 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, halen 5355 sayılı Kanuna göre kurulmuş birliklerin durumlarını Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kanuna uygun hale getirmesi amaçlanmıştır. Aksi takdirde su kullanımına ilişkin görev ve yetkilerinin kendiliğinden sona ereceği belirtilerek tasfiye usulü ayrıntılı olarak tespit edilmiştir.

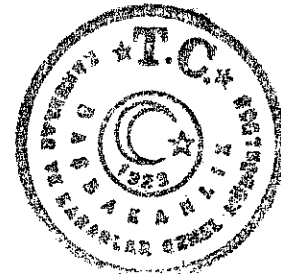
Sulama birliklerinde çalışacak personelin İş Kanununa tabi olması amaçlandığından, halihazırda sulama birliklerinde 657 sayılı Kanuna göre çalışmakta olan personelin Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Devlet Personel Başkanlığınca tespit edilecek ihtiyaa göre kadroları ile mkteseplerine uygun olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilmesi, bu suretle sulama birliklerinde 657 sayılı Kanuna tabi personel kalmaması öngörülmüştür.

Halihazırdaki küçük birliklerin birleştirilmesi imkanı sağlanması için Bakanlığa yeniden yapılanma sırasında görev alanını değiştirme yetkisi verilmiştir.

Ayrıca, 1163 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan sulama kooperatiflerinin de iki yıl içinde durumlarını Kanuna uygun hale getirerek sulama birliğine dönüşmeleri öngörülmüştür. Buradaki amaç ülkemizdeki sulama işletmeciliğinin homojen bir yapıya kavuşturulmasıdır.

MADDE 22- Yürürlük maddesidir.

MADDE 23- Yürütme maddesidir.

SULAMA BİRLİKLERİ KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerini amaçlarına uygun şekilde kullanmak, işletmek, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün onayını almak suretiyle işlettmek, bu tesislerin bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu yürütmek, tesisi geliştirmeye yönelik yeni projeler yapmak, yaptırmak veya tesisi yenilemekle görevli sulama birliklerinin kuruluşu, organları ile görev ve yetkilerini düzenlemektir.

(2) Sulama birlikleri, kamu tüzelkişiliğine sahip olup bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bakan: DSİ'nin bağlı olduğu Bakanı,

b) Bakanlık: DSİ'nin bağlı olduğu Bakanlığı,

c) Birlik: Sulama birliğini,

ç) Birlik ana statüsü: Çerçeve ana statüye uygun olarak kurucular kurulu tarafından hazırlanarak Bakanlıkça onaylanan metni,

d) Çerçeve ana statü: Sulama birliklerinde seçim usulü, bütçe, borçlanma, borçların ödenmesine ilişkin esaslar, alacakların tahsili, tarifeler, harcama usulü, yatırım programı, personel istihdamı, tasfiye ve benzeri hususların düzenlendiği, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık ile İçişleri, Maliye ve Tarım ve Köyişleri Bakanlıklarının görüşü alınarak Bakanlık tarafından hazırlanan metni,

e) Devir: DSİ tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama amaçlı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunun, DSİ ve birlik arasında imzalanan sözleşme hükümleri uyarınca birliklere devredilmesini,

f) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,

g) Görev alanı: DSİ'ce belirlenen ve suyun kullanım amacına göre, proje alanı içerisinde kalan sulama alanlarını,

ğ) Kurucular kurulu: Tüzelkişilik kazanabilmek için hazırlanarak Bakanlığa gönderilen birlik ana statüsünü imzalayan kişilerden oluşan ve ilk yönetim kurulunun seçilmesiyle görevi sona eren kurulu,

h) Katılım payı: Su kullanıcılarının birliğe ilk katılımlarında, kurucular kurulu veya birlik meclisi tarafından, birlik ana statüsünde belirlenen şartlar dahilinde, arazinin her bir dekarı için belirlenen ve bir defaya mahsus olmak üzere alınan payı,

ı) Ortak tesis: Birlik tarafından devralınan sulama tesisine hizmet eden fakat devir kapsamı dışında kalan ve DSİ'ce işletilen tesisleri,

i) Su kullanıcısı: Görev alanında sulama yapan veya yapacak olan gerçek ya da tüzelkişiyi,

j) Su kullanım hizmet bedeli: Su kullanıcılarına suyun ulaştırılması için birlikçe yapılan yönetim, bakım ve onarım, yatırım geri ödeme, finansman, personel, mal ve hizmet alım ve enerji kullanım giderleri gibi her türlü gideri karşılayacak şekilde birlik meclisince belirlenen ve su kullanıcılarından tahsil edilen tutarı,

k) Tesis: Umumi sulardan faydalanmak üzere geliştirilmiş, sulama amacıyla inşa edilen su yapılarını veya tesisleri,

l) Yerleşim birimi: 5393 sayılı Belediye Kanununa göre belediye teşkilatı ya da 442 sayılı Köy Kanununa göre köy tüzelkişiliği oluşmuş yerleşim yerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

Birliğin görev alanı ve çalışma konuları

MADDE 3- (1) Birliklere devredilen tesislerin hizmet alanı, birliklerin görev alanı olup sınırları, kapsamı ve ismi DSİ tarafından belirlenir.

(2) Bir görev alanı içerisinde aynı amaçla birden fazla birlik kurulamaz.

(3) Birlik, devraldığı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu çerçeve ana statüde ve devir sözleşmesinde yer alan esaslara uygun olarak yürütür.

(4) Birliğin çalışma konuları şunlardır:

a) Görev alanı içerisinde yer alan tesislerin işletme, bakım, onarım, yönetim ve yenileme hizmetlerini usul ve esaslara uygun olarak yapmak.

b) Katılım payını, su kullanım hizmet bedelini ve uygulanan cezaları tahsil etmek.

c) Devraldığı tesislerin yatırım bedellerini geri ödemek.

ç) Devraldığı tesisi DSİ'nin onayını almak suretiyle geliştirmek, bu tesis ile ilgili yeni projeler yapmak veya yaptırmak.

d) Görev alanı içerisinde su miktarına bağlı olarak ekilecek bitki desenini Tarım ve Köyişleri Bakanlığının ilgili birimleri ile işbirliği yaparak plânlamak.

e) Görev alanı içerisinde öngörülen üretim hedeflerinin gerçekleşmesine katkıda bulunmak üzere gerekli tedbirleri almak.

f) Sulama ve diğer tarımsal konularda faaliyet gösteren kurumlarla işbirliği yaparak araştırma, geliştirme ve eğitim çalışmalarında bulunmak.

g) Amaç ve görevleri ile ilgili konularda ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etmek.

ğ) Ortak tesisler için DSİ'ce sarf olunan işletme ve bakım masraflarından kendi payına düşen miktarı ödemek.

Birliğin tüzelkişilik kazanması ve birliğe üyelik

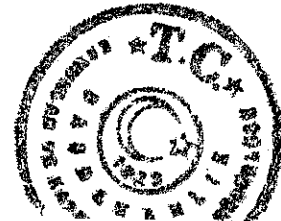
MADDE 4- (1) Birlik; görev alanı içinde bulunan her yerleşim biriminden, su kullanıcısı en az beş kişinin imzaladığı birlik ana statüsünün, DSİ'nin de görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça onaylanması sonucu tüzelkişilik kazanır.

(2) Birliğin hizmeti, mahalli müşterek ihtiyaç niteliğinde olup birlik, 3 üncü maddede yer alan çalışma konuları ve devir sözleşmesinde belirtilen esaslar çerçevesinde, DSİ'nin sahip olduğu görev ve yetkilere sahiptir.

(3) Birlik meclisinin teşekkülüne kadar birliğe üyelik kaydı, kurucular kurulu tarafından yapılır.

(4) İlk birlik meclisi seçimlerinin yapılabilmesi için, birliğin tüzelkişilik kazanmasından itibaren bir yıl içinde en az onsekiz üyelik kaydının tamamlanmış olması şarttır. Bu süre içinde, öngörülen sayıda üyelik kaydının gerçekleştirilememesi durumunda kurucular kurulu, birliğin tüzelkişiliğini sona erdirmek üzere Bakanlığa başvurmak zorundadır.

(5) Üyelik kaydı sırasında bir defaya mahsus olmak üzere katılım payı tahsil edilir. Katılım payı, 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Kanuna göre Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yılı sulama ve kurutma tesisleri işletme ve bakım ücret tarifelerinde dekar başına tespit edilen en düşük ücret tarifesinden aşağı olamaz.

(6) Kurucular kurulunun çalışma usul ve esasları, üyelik kaydının nasıl yapılacağı, katılım payının tahsili ve öngörülen sayıda üyelik kaydının gerçekleştirilememesi nedeniyle tüzelsizliğin sona erdirilmesi durumunda katılım paylarının, o zamana kadar yapılan masraflar düşüldükten sonra iadesine ilişkin hususlar birlik ana statüsünde belirlenir.

(7) Birlik görev alanında yer alan her su kullanıcısı gerçek ve tüzelkişi o birliğe üye olma hakkına sahiptir.

(8) Birlik üyelerinin hakları şunlardır:

a) Birlik meclisi toplantılarını izlemek.
b) Birliğe olan borçlarını, su kullanım hizmet bedelini ve cezalarını ödemiş olmak şartıyla, birlik meclisi üyesi seçimlerinde oy kullanmak.

c) Birliğin sağladığı her türlü hizmetten faydalanmak.

ç) Birlik faaliyetleri ile ilgili bilgi istemek.

(9) Birlik üyelerinin yükümlülükleri şunlardır:

a) Birlik tarafından tahakkuk ettirilen su kullanım hizmet bedelini ve borçlarını düzenli olarak ödemek.

b) Birlik tarafından su yetersizliğine bağlı olarak yapılan ekim plânlamasına uymak, sulama plânlaması ve su dağıtım ve münavebe programlarına katılmak.

c) Arazisi üzerinde yer alan sulama tesisini korumak, kişisel kusurlarından dolayı meydana gelen zararları gidermek, aksi takdirde bu zararları gidermek için birliğin yapacağı her türlü harcamayı birliğe ödemek.

ç) Birliğin sorumluluğunda olan tesisler ile kullanılan her türlü ekipmana zarar vermemek, zarar verilmesi durumunda bu zararı tazmin etmek.

d) Birliğin çalışma konuları ile ilgili olarak istediği her türlü bilgiyi zamanında ve eksiksiz olarak vermek.

e) Birliğin sorumluluğunda olan tesisler üzerinde yapılan işletme, bakım ve onarım çalışmaları için arazisine girilmesine izin vermek.

(10) Birlik üyeliğinden çıkarılma şartları şunlardır:

a) Su kullanıcısı olma vasfını kaybetmek.

b) Birlik ana statüsüne veya birlik meclisi ve yönetim kurulu kararlarına aykırı davranmak.

(11) Su kullanıcısı olma vasfını kaybedenleri birlik üyeliğinden çıkarmaya yönetim kurulu; diğer nedenlerle birlik üyeliğinden çıkarmaya yönetim kurulunun teklifi üzerine birlik meclisi yetkilidir.

(12) Yönetim kurulu veya birlik meclisi tarafından verilen üyelikten çıkarma kararları, kararın alınmasından itibaren otuz gün içerisinde yönetim kurulu tarafından ilgilisine bildirilir. Yönetim kurulu veya birlik meclisi tarafından birlik üyeliğinden çıkarılanlar, bu kararın tebliğinden itibaren kırkbeş gün içinde birlik meclisine itiraz edebilir. İtirazlar ilk birlik meclisi toplantısında sonuçlandırılır ve otuz gün içerisinde ilgilisine bildirilir. Bu kararlara karşı yargıya başvurma hakkı saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birlik Organları ile Görev ve Yetkiler

Birlik organları

MADDE 5- (1) Birliğin organları şunlardır:

- a) Birlik meclisi.
- b) Yönetim kurulu.
- c) Denetim kurulu.
- ç) Başkanlık.

Birlik meclisine üyelik şartları, seçilme esasları, görev ve yetkileri

MADDE 6- (1) Birlik meclisine üyelik şartları şunlardır:

- a) Kamu hizmetlerinden kısıtlı olmamak.
- b) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak.

c) Onsekiz yaşını tamamlamış olmak.

ç) Birlik görev alanı içinde mülk sahibi olmak ya da araziyi fiilen kullanmak üzere en az beş yıl süre için kiralamış olmak.

d) Seçim tarihi itibarıyla en az bir yıl süreyle su kullanıcısı olmak.

(2) Mülk sahibi ve araziyi kiralayan aynı anda aynı arazi için birlik meclisine üye olamaz.

(3) Birlik meclisi, birliğe üye su kullanıcıları tarafından seçilen üyelere oluşur. Birlik meclisi üye sayısı, birlik ana statüsünde belirtilir.

(4) Birlik meclisi üyelerinin yerleşim birimlerine göre dağılımı, her yerleşim biriminden en az iki temsilci olmak üzere birlik imkanları ile sulanan toplam arazinin her yerleşim biriminde sulanan toplam araziye oranlanması suretiyle bulunur.

(5) Birlik meclisi üyelerinin yerleşim birimlerine göre dağılımı görev alanı ve tapu kayıtları gözönünde bulundurularak DSİ bölge müdürlüğü kayıtları esas alınmak suretiyle tespit edilir.

(6) Birlik meclisi üyeliği seçiminde oy kullanacak su kullanıcılarına ait liste birlik merkezinin bulunduğu yerin seçim kurulu tarafından seçim tarihinden üç ay önce ilan edilir. Listelere yapılan itirazlar seçim kurulu tarafından karara bağlanır.

(7) Birlik meclisi üyeleri dört yıl için seçilir.

(8) Birlik meclisi üyeliği seçimi, birlik merkezinin bulunduğu yerin seçim kurulu tarafından yapılır.

(9) Seçim gizli oy, açık tasnif usulüyle yapılır. Seçimle ilgili diğer hususlar çerçeve ana statü ile belirlenir.

(10) Birlik meclisi her yıl iki defa birlik merkezinin bulunduğu yerde olağan olarak toplanır. Toplantıda üye tam sayısının salt çoğunluğunun bulunması gerekir. Nisap sağlanmadığı takdirde toplantı yedi gün sonraya tehir edilir ve bu toplantıda nisap aranmaz.

(11) Birlik meclisi, başkanın veya üyelerin üçte birinin yazılı isteği üzerine olağanüstü toplanır. Olağanüstü toplantının nisabı, olağan toplantıda olduğu gibidir.

(12) Birlik meclisinde kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Ancak birliğin iç ve dış kaynaklı kredi kullanması, sulama ücretinin tespiti, cezaların tayini ve katılım payının belirlenmesine ait kararlarda birlik meclisi üye tam sayısının üçte ikisinin oyu aranır.

(13) Birlik meclisinin toplantı ve çalışma usul ve esasları çerçeve ana statüde belirlenir.

(14) Birlik üyeleri, birlik meclisi kararının kanun, birlik ana statüsü ve sunulan hizmetin gereklerine aykırı olduğu iddiasıyla, toplantıyı takip eden otuz gün içinde birlik merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye başvurabilir.

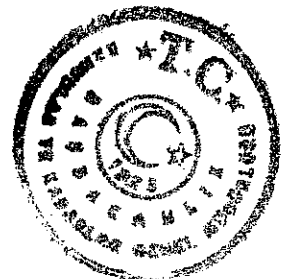
(15) Birlik meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Başkanı seçmek.

b) Yönetim ve denetim kurullarının asıl ve yedek üyelerini seçmek.

c) Yönetim ve denetim kurulunu denetlemek ve ibra etmek.

ç) Bütçe ve çalışma programını tespit, tetkik, kabul ya da reddetmek.

d) Tesislerden birliğin kuruluş amacına uygun olanların devralınmasına karar vermek.
e) Birliğin işlerinin yürütülmesi için çalıştırılması gereken personelle ilgili politikaları tespit etmek ve çalıştırılacak personelle sözleşme akdi yapmak için başkana yetki vermek, yönetim ve denetim kurulu üyelerine brüt asgari ücretin üç katını, başkana ise brüt asgari ücretin beş katını geçmemek üzere aylık olarak ödenecek huzur haklarını tespit etmek.

f) Birlik adına yapılacak sözleşme esaslarını tespit etmek, araç, gereç ve iş makinesi temini veya satın alınması, işletme, bakım ve onarım hizmetleri ve yeni tesis ve rehabilitasyon çalışmaları ile diğer işlerin ihaleyle üçüncü kişilere yaptırılmasına karar vermek ve bu hususlarda yönetim kuruluna sözleşme yapma yetkisi vermek.

g) Birliğin sulama hizmetinin gerektirdiği yatırım, bakım ve onarım giderleri için borç kullanımına karar vermek.

ğ) Birlik ana statüsünde, Bakanlığın görüşüne uygun olarak değişiklik yapmak.

h) Birliğin feshine üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar vermek.

ı) Birliğin faaliyetleri ve birlik çalışanlarının koordinasyonu ile ilgili düzenlemeleri yapmak, ceza tarifelerini tasdik etmek, su kullanım hizmet bedelini 6200 sayılı Kanuna göre Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yılı sulama ve kurutma tesisleri işletme ve bakım ücret tarifelerinde dekar başına tespit edilen en düşük ücret tarifesinden aşağı olmamak üzere belirlemek.

i) Gözlemcilerin hazırladıkları raporlar ile teklif ve tavsiyeleri görüşmek.

Yönetim kurulu üyelerinin seçilme esasları, görev ve yetkileri

MADDE 7- (1) Yönetim kurulu, birlik meclisi üyeleri tarafından gizli oy, açık tasnif usulüyle kendi aralarından seçilen dört asıl üye ile başkandan oluşur. Ayrıca dört yedek üye seçilir.

(2) Yönetim kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır.

(3) Yönetim kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşit olması halinde başkanın oyu yönünde karar alınmış sayılır.

(4) Yönetim kurulu toplantılarının gündeminin belirlenmesi ve çalışmasına ilişkin usul ve esaslar birlik ana statüsü ile düzenlenir.

(5) Yönetim kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Birliğe üye kaydını yapmak.

b) Kanun, tüzük, yönetmelik, birlik ana statüsü ve ilgili mevzuatla verilen görevleri yapmak, yetkileri kullanmak ve birliği yönetmek.

c) Bütçe, kesin hesap ve bunlara ait raporları hazırlamak ve su kullanım hizmet bedeli ve ceza tarifelerini birlik meclisinin onayına sunmak.

ç) Harcama kalemleri arasında aktarma yapmak.

d) Birlik meclisi tarafından kullanılmasına karar verilen iç ve dış kaynaklı kredinin temini için bankalar ve ilgili kuruluşlar nezdinde görüşmeler yapmak üzere başkana yetki vermek.

e) Artırma-eksiltme şartnameleri ile ihale ve satın alma kararlarını incelemek ve tasdik etmek.

f) Birlik meclisi kararlarına uygun olarak birlik çalışma alanına giren konularla ilgili kamu kuruluşları ile birlik adına yapılan sözleşmeleri karara bağlamak.

g) Birlik yönetmelik taslaklarını ve birlik ana statüsü değişiklik taslaklarını hazırlamak ve birlik meclisinin onayına sunmak.

ğ) Katılım paylarını, su kullanım hizmet bedeli ve para cezalarını üyelerden tahsil etmek, birliğin alacaklarının takibini zamanında yapmak.

h) (ğ) bendine göre tahsil edilen tutarların, cazibeli sulama tesislerini devralan birliklerde en az % 30'unu, pompajlı sulama tesislerini devralan birliklerde en az % 15'ini,

yatırım geri ödemeleri ile bakım ve onarım işlerinde kullanmak; devralınan sulama tesisinin bir bölümünün cazibeli, bir bölümünün pompajlı olması durumunda, cazibeli ve pompajlı alanı gözönüne alarak yatırım geri ödemeleri ile bakım ve onarım payını % 15 ila % 30 arasında belirleyip uygulamak.

1) Tamamen ya da kısmen pompajlı sulama tesislerini devralan birliklerde, (h) bendinde belirtilen paylar dışında kalmak ve bir önceki yıl sulamada kullanılan toplam enerji bedelinden aşağı olmamak kaydıyla, bütçede uygulama yılı içinde kullanılacak enerji bedelinin ödenmesini sağlayacak ödeneği tefrik etmek.

i) İhtiyaç duyulması halinde birlik meclisi kararıyla bütçede bakım, onarım ve yenileme işlerine ödenek aktarmak.

(6) Beşinci fıkranın (h) bendinde belirtilen paylar anılan bentte yer alan amaçlar dışında hiçbir şekilde kullanılamaz. Yılı içinde kullanılmayan bu paylar aynı amaçla kullanılmak üzere bir sonraki yıla devredilir.

Denetim kurulu üyelerinin seçilme esasları, görev ve yetkileri

MADDE 8- (1) Denetim kurulu, birlik meclisi tarafından kendi üyeleri veya birliğe kayıtlı su kullanıcıları arasından seçilen üç asıl ve üç yedek üyeden oluşur. Denetim kurulu üyelerinin, çerçeve ana statüde belirlenen şartları haiz olması şarttır.

(2) Denetim kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır.

(3) Denetim kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Başkan ve yönetim kurulunun görevlerini mevzuata uygun olarak yürütüp yürütmediğini birlik meclisi adına denetleyerek rapor hazırlamak ve birlik meclisine sunmak.

b) Oy hakkı olmaksızın yönetim kurulu toplantılarına katılmak.

c) Gerekli görülmesi halinde, hazırlanan raporların bir suretini ilgili kurum veya kuruluşa sunmak.

Başkanın seçilme esasları, görev ve yetkileri

MADDE 9- (1) Başkan, birlik meclisinin üyeleri arasından birlik meclisi tarafından seçilir.

(2) Başkanın görev süresi dört yıldır.

(3) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Resmi merciler ve üçüncü şahıslar nezdinde birliği temsil etmek veya yetki verdiği kişilere temsil ettirmek.

b) Bütçe tasarısını ve çalışma programını birlik meclisine ve ilgili makamlara sunmak ve bütçeyi uygulamak.

c) Birlik meclisi ve yönetim kurulu kararlarını uygulamak, sonuçlarını izlemek ve değerlendirmek.

ç) Birlik meclisi veya yönetim kurulu kararlarını gerektirmeyen konularda, birlik ana statüsü ve ilgili mevzuatın verdiği yetkiler çerçevesinde gerekli kararları alıp uygulamak.

d) Birlik bütçesinin tahsilât ve ödeme amirliğini yapmak ve gerektiğinde bu yetkilerini istihdam edilen en üst yöneticiye devretmek.

e) Birlik meclisi kararları gereğince yapılan her türlü satın alma ve ihale işlerini bir komisyon marifetiyle yürütmek ve yönetim kurulunun onayıyla sonuçlandırmak.

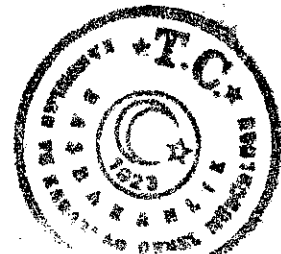
f) Birlik gelirlerinin tahsilâtının yapılmasını takip etmek, birliğin hak ve menfaatlerini izleyip korumak.

g) Birlik meclisini ve yönetim kurulunu toplantıya çağırarak.

ğ) Birliğin yıllık çalışma programını uygulamak.

h) Yönetim kurulunun görüşünü de alarak birlikle ilgili konularda birlik meclisine teklifte bulunmak.

ı) Birlik adına şartsız bağışları kabul etmek.

- i) Birliğin taşınır ve taşınmaz varlığını yönetmek.
- j) Birlik adına tahsil edilen paraları birlik meclisince belirlenen oranlarda yatırım geri ödemeleri, bakım ve onarım işleri ile diğer işletme ve personel giderlerinde kullanmak.
- k) Diğer işletme ve personel giderleri payından ihtiyaç duyulması halinde birlik meclisi kararıyla bakım, onarım, yenileme ve genişletme işlerinde kullanmak.
- l) Herhangi bir sebeple görevinin başında bulunmadığı durumlarda yönetim kurulu veya birlik meclisi üyelerinden birini başkanvekili olarak tayin etmek.
- m) Birlik meclisi kararlarına uygun olarak gerekli personeli istihdam etmek.
- n) Birlik meclisi tarafından kullanılmasına karar verilen iç ve dış kaynaklı kredinin temini için bankalar ve ilgili kuruluşlar nezdinde görüşmeler yapmak.
- o) Bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatın verdiği görev ve yetkileri kullanmak.
- (4) Başkan, birlik meclisi ve yönetim kurulunun başkanıdır.
- (5) Başkanvekili, başkanın herhangi bir sebeple görevinin başında bulunmadığı durumlarda, başkanın görev ve yetkilerini kullanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Malî Hükümler

Birlik bütçesi

MADDE 10- (1) Birliğin çalışma programına uygun olarak hazırlanan bütçe, birliğin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir. Bütçe ile gelirlerin toplanması ve harcamaların yapılmasına izin verilir. Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir. Malî yıl takvim yılıdır. Bütçe dışı harcama yapılamaz. Başkan bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur. Bütçelerde gelir ve gider denkleğinin sağlanması esastır. Birlik meclisince kabul edilen bütçe, ilgili DSI bölge müdürünün onayı ile yürürlüğe girer. Birlikçe yapılan borçlanma tutarı ve borç anapara ödemeleri, bütçe gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin ilgili hesaplarda izlenir. Ancak borçlanma giderleri, faiz ödemeleri ve faiz gelirleri bütçe gelir ve gider hesaplarında izlenir. Birliğin borç stok tutarı, DSI'nin izni alınmak suretiyle yapılan büyük çaplı yenileme işleri borçlanmaları hariç, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamını aşamaz.

(2) Birliklerin, devraldığı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetimi ile ilgili çalışmalarında kâr amacı güdülemez.

(3) Birliklerin, devraldığı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetimi için su kullanıcılarına tahakkuk ettirilen ve tahsil edilen ücretlerle, yine bu amaçla her ne ad altında olursa olsun toplanan su kullanım hizmet bedeli, ceza, bağış ve diğer gelirlerin tamamı, işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğu devralınan tesis için sarf edilir.

Birliğin gelir ve giderleri

MADDE 11- (1) Birliğin gelirleri şunlardır:

- a) Katılım payı.
- b) Su kullanım hizmet bedeli.
- c) Her türlü yardım ve bağışlar.
- ç) Yatırım bedellerine ilişkin geri ödeme katkı payı.
- d) Birlik ana statüsüne aykırı hareket edenlerden alınan cezalar.
- e) Alım, satım, kira, faiz ve benzerlerinden doğan gelirler.
- f) Diğer gelirler.

(2) Birliğin giderleri şunlardır:

a) Kanunlar ve birlik ana statüsü ile birliğe verilen görev ve hizmetleri karşılamak için yapılan harcamalar.

b) Personele ödenen aylık, ücret, harcırah ve huzur hakkı ile organlarının seçilmiş

üyelerine ödenen, harcırah, huzur hakkı ve hizmete ilişkin eğitim harcamaları.

- c) Birlik meclisi kararı, ilam ve sözleşmelere dayanan harcamalar ve borçlar.
- ç) Yatırım ve proje giderleri.
- d) Makine, malzeme, ekipman ve gerekli diğer teçhizat için yapılan harcamalar.
- e) Tesislere ilişkin taahhüt edilen borçlara ve devraldığı tesislerin yatırım bedellerine ilişkin geri ödemeler.
- f) Diğer giderler.

Ceza hükümleri

MADDE 12- (1) Hazırlanan su dağıtım planında belirtilen zaman veya süre dışında sulama yapan birlik üyelerine suladığı her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin, birlik üyesi olmayanlara ise suladığı her dekar arazi başına 19 uncu maddeye göre belirlenen su kullanım hizmet bedelinin beş katına kadar; tekrarı halinde her defasında ayrı ayrı olmak üzere on katına kadar yönetim kurulu kararıyla para cezası verilir.

(2) Sulama beyannamesi vermeden ya da eksik beyanname ile sulama yapan birlik üyelerine, suladığı her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin beş katına kadar; birlik üyesi olmayanlara suladığı her dekar arazi başına 19 uncu maddeye göre belirlenen su kullanım hizmet bedelinin beş katına kadar yönetim kurulu kararıyla para cezası verilir.

Alacakların tahsili

MADDE 13- (1) Birlikler, 11 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan gelirlerini, birlik ana statüsünde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak tahsil eder.

(2) Birlik hizmetlerinden faydalanan su kullanıcılarının ödemeleri gereken su kullanım hizmet bedeli; birliğin talebi üzerine, 5488 sayılı Tarım Kanunu hükümlerine göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca borçlu birlik üyesine ödenen tarımsal destekleme araçlarından kaynakta kesilerek alacaklı birlik hesabına gönderilir.

(3) Birlikler ikinci fıkra da öngörülen usule başvurmaksızın doğrudan veya ikinci fıkraya göre alacaklarının tahsil edilememesi durumunda 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre alacaklarının tahsili yoluna başvurabilir.

(4) Başkan ve yönetim kurulu üyeleri, birliğin birinci fıkra da belirtilen gelirleriyle ilgili işlemleri zamanında ve tam olarak yapmaktan ayrıca, gerekli tedbirleri almaktan müştereken ve müteselsilen sorumludur. Birlik alacaklarının tahsili için gerekli işlemleri zamanında ve tam olarak yapmayan başkan ve yönetim kurulu üyeleri kendi dönemlerinde oluşan zarardan şahsen sorumlu tutulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Personel istihdamı

MADDE 14- (1) Birliğin amacına uygun idarî, teknik ve yardımcı teknik personel 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre çalıştırılır. Çalıştırılan personelin işvereni birliktir.

(2) Birliklerde istihdam edilecek teknik personel; sulama işletmeciliğinin gerektirdiği amaca yönelik eğitimin verildiği fakülte veya yüksekokul mezunları arasından çerçeve ana statüde belirlenen esaslar dahilinde seçilir.

(3) Birliğin toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranı ile çarpımı sonucu bulunan miktarın % 30'unu aşamaz. Bu oran ihtiyaç olması halinde birliğin talebi üzerine Bakan onayı ile % 40'a kadar artırılabilir. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucu personel giderlerinin söz konusu oranları

aşması durumunda; cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı sebebiyle bu oranın aşılması halinde oluşan kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren hesaplanarak kanunî faiziyle birlikte başkandan tahsil edilir.

(4) Birlikler, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine tabidir.

(5) Birliklerde istihdam edilen en üst yöneticinin görevine son verilebilmesi için DSİ bölge müdürünün uygun görüşünün alınması zorunludur.

Birliklerin yap-işlet-devret modeline iştiraki

MADDE 15- (1) Birlikler, DSİ tarafından 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun uyarınca yapılan tesislerin işletme ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi hususunda, görevlendirilen şirketle müstakilen veya DSİ ile birlikte müştereken sözleşme imzalamaya yetkilidir.

Siyaset yapma yasağı

MADDE 16- (1) Birlikler siyasetle uğraşamaz, siyasi partilere her ne suretle olursa olsun yardım yapamaz ve bunlardan yardım kabul edemez.

Gözlemciler

MADDE 17- (1) Birlik meclisi toplantılarına, tesislerin amacına uygun bir biçimde işletme, bakım, onarım, yönetim ve kullanımına ilişkin olarak teklif ve tavsiyede bulunma ve bu konularda teknik denetleme yetkilerini haiz, DSİ tarafından görevlendirilen gözlemciler katılır.

(2) Gözlemcilerin hazırladıkları raporlar ile teklif ve tavsiyelerin, birlik meclisinin gündemine alınarak görüşülmesi sağlanır.

(3) Gözlemciler, birlik meclisi toplantısına katıldıktan sonra birlik faaliyetlerine ve toplantıda görüşülen konulara ait raporunu onbeş gün içinde denetim yetkisi olan kuruma ve başkanlığa iletir.

(4) Birlik faaliyetleriyle ilgili Tarım ve Köyişleri Bakanlığının görev alanında bulunan konularda, teklif ve tavsiyelerde bulunmakla sınırlı yetkileri haiz bir gözlemci birlik meclisi toplantılarına katılmak üzere söz konusu Bakanlık tarafından görevlendirilebilir.

(5) Gözlemcilerin oy hakkı yoktur.

Denetim ve birlik mallarının durumu

MADDE 18- (1) Birliklerin idarî ve malî denetimi, her yıl valiler tarafından yapılır veya yaptırılır. Birliğin idarî ve malî denetimini yapmak üzere vali tarafından, vali yardımcısının başkanlığında; defterdar, tarım il müdürü, DSİ bölge müdürü ve il mahalli idareler müdürü veya bunların görevlendirecekleri temsilcilerden oluşan bir denetim komisyonu kurulur.

(2) Denetim komisyonu raporu, valilik tarafından kamuoyunun bilgisine sunulur.

(3) Komisyon tarafından yapılan denetim sonucu tespit edilen kamu zararı tahsil edilmek üzere sorumlulara tebliğ edilir. Tebligattan itibaren otuz gün içinde ödemenin yapılmaması veya tespit edilen kamu zararına sorumlular tarafından itiraz edilmesi durumunda dosya hakkında karar verilmek üzere vali tarafından Sayıştaya gönderilir. Sayıştay kararının kesinleşmesinden sonra kamu zararı sorumlular tarafından otuz gün içinde birlik hesabına yatırılır. Tespit edilen kamu zararı, sorumlular tarafından otuz gün içinde yatırılmaması halinde 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(4) Birlikler, Bakanlığın idarî ve teknik denetimine tabidir.

(5) Birlikler, Sayıştay tarafından doğrudan denetlenebilir.

(6) Birlikler hesaplarını ihtiyaç halinde sermaye piyasasında bağımsız denetimle

yetkili kuruluşlar listesinde yer alan bağımsız denetim kuruluşlarına denetlettirebilir.

(7) Birliğin devraldığı sulama tesisi ve bütünleyici parçaları Devlet malı olup, bunlara zarar verenler hakkında Türk Ceza Kanununun Devlet malına zarar verme ile ilgili ceza hükümleri tatbik olunur.

Birlik üyesi olmayan su kullanıcılarının durumu

MADDE 19- (1) Birliğin görev alanında bulunan tesisten istifade eden su kullanıcıları, birlik üyesi olmasalar dahi, bu Kanunda ve birlik ana statüsünde öngörülen esaslar çerçevesinde, sulama işletme faaliyetlerine ilişkin olarak alınan kararlara diğer birlik üyeleri gibi uymaya ve yükümlülüklerini zamanında yerine getirmeye mecburdur. Üye olmayan su kullanıcılarının sulamadan faydalanmayla ilgili hakları kısıtlanamaz. Ancak, malî mükellefiyetleri birlik meclisi kararı ile dört katına kadar artırılabilir.

Birlik tüzelkişiliğinin sona ermesi

MADDE 20- (1) Birliğin amacına ulaşamayacağının ya da birlik meclisinin 6 ncı maddede belirtilen sayıda toplantı yapmadığının Bakanlıkça tespit edilmesi durumunda birlik Bakan onayı ile feshedilir.

(2) Birlik meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ile birliği feshedebilir.

(3) Birliğin tasfiyesi yönetim kurulu tarafından yürütülür. Tasfiyenin usul ve esasları çerçeve ana statü ile düzenlenir.

(4) Birliğin kurulamaması veya feshedilmesi hallerinde, hizmetlerin aksamaması için, sulama faaliyetlerini DSİ kendi imkânları ile yapar veya yıllara sari olarak hizmet alımı yoluyla yaptırabilir.

Uygulanmayacak ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 21- (1) Birlik, 237 sayılı Taşıt Kanunu hükümlerine tabi değildir.

(2) 26/5/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanununun 19 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

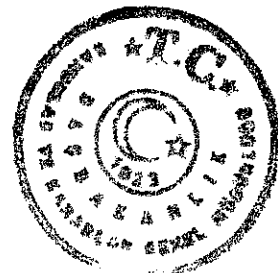
Mevcut birlik ve kooperatifler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanununa göre kurulmuş olan sulama birlikleri bir yıl içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadır. Aksi takdirde bu birliklerin tüzelkişiliği kendiliğinden sona erer ve bu birlikler valinin görevlendireceği vali yardımcısı başkanlığında; defterdarlık, tarım il müdürlüğü, DSİ bölge müdürlüğü ve il mahallî idareler müdürlüğü yetkililerinden oluşan tasfiye komisyonu tarafından en geç iki ay içinde tasfiye edilir. Birliğin tüm hak, alacak, borç ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olmayan personeli ile birliğe ait taşınır ve taşınmazlar bu Kanuna istinaden kurulan yeni birliğe devrolunur.

(2) Kurulmuş olan sulama birliklerinde 657 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personel, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Devlet Personel Başkanlığınca tespit edilecek ihtiyaca göre kadroları ile mükteseplerine uygun olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilir.

(3) Bakanlık DSİ'nin teklifi üzerine birliklerin, bu maddeye göre yeniden kurulmaları sırasında görev alanlarında değişiklik yapmaya yetkilidir.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulmuş olan sulama amaçlı kooperatifler iki yıl içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadır. Aksi takdirde bu kooperatifler birinci fıkra hükümlerine göre tasfiye edilir.

T/ 40

Yürürlük

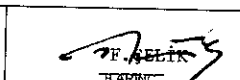
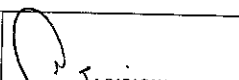
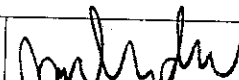
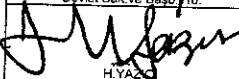
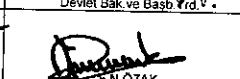
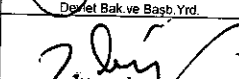
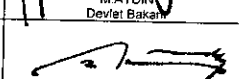
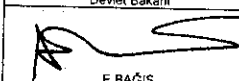
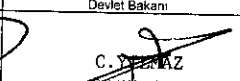
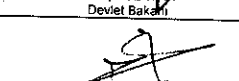
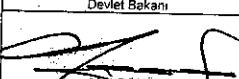
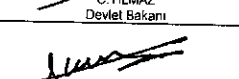
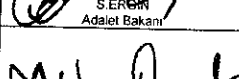
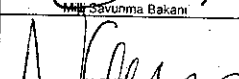
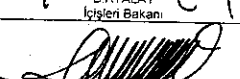
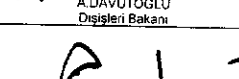
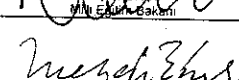
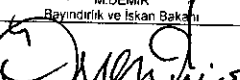
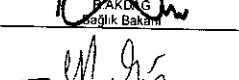
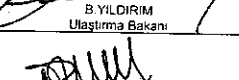
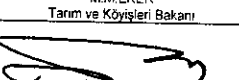
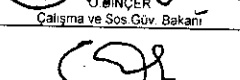
MADDE 22- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 F. SELİK Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.	 A. BABACAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 H. YAZAR Devlet Bakanı	 F. N. ÖZAK Devlet Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Devlet Bakanı	 F. ÇELİK Devlet Bakanı
 E. BAĞIŞ Devlet Bakanı	 C. YILMAZ Devlet Bakanı V.	 C. YILMAZ Devlet Bakanı	 S. ERGÜN Adalet Bakanı
 M. Y. GÖNÜL M. Savunma Bakanı	 B. ATALAY İçişleri Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. YILMAZ Maliye Bakanı
 N. ÇUBUKÇU M. Eğitim Bakanı	 M. DEMİR Bayındırlık ve İskan Bakanı	 B. AKDAG Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 M. MEKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 O. BİNÇER Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 N. ERGÜN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 T. YILDIZ En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 V. ÖRÖĞLU Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101- 55
277